

Bůh, sex a manželství

Dobrá zpráva pro rozum i srdce

P. Karel Skočovský

2. Co může kněz vědět o lásce (a sexu)?

Motto:

„Lidskou lásku jsem se naučil mít rád
ještě jako mladý kněz.

Je jedním ze základních témat, na něž jsem se zaměřil
v kněžském povolání, službě na kazatelně, zpovědnici
a také ve službě, kterou vykonávám psaným slovem.

V člověku milujícím lidskou lásku se rodí také živá potřeba
napnout všechny síly pro krásnou lásku.

Láska je totiž krásná.“

Sv. Jan Pavel II.: Překročit práh naděje

Hlavní myšlenky:

- Sv. Jan Pavel II. toho o manželství, rodině a sexualitě napsal víc, než všichni papežové a koncily za předchozích 20 století církve **dohromady**. Oprávněně mu náleží titul „Papež rodiny“.
- **Když kněz hovoří o lásce, manželství a sexu, nestaví výlučně na své osobní zkušenosti.** Může čerpat z nesmírně bohaté zkušenosti lidí, o které se jako duchovní pastýř stará. Především však může vycházet ze spolehlivého zdroje, kterým je evangelium – **Boží plán s lidskou láskou**, jak ho nacházíme v Písmu, tradici církve a v učení magisteria.
- Když kněz **naslouchá Ženichovi** (Ježíši Kristu) a jeho evangeliu, životní **zkušenosti mnoha manželských párů** a prosí Boha o dar **srdce dobrého pastýře**, pak může být pro ty, které Pán volá do manželství, skutečným požehnáním.
- Kněz nemusí rozumět každé oblasti manželského života. **Má být ale pro manžele svědkem a prostředníkem Boží lásky a péče.**
- **Evangelium patří nejen do kostela, ale i do ložnice.** Proto církve s velkou starostlivostí hovoří o manželství, sexu a povolání k lásce.

Otázky k diskusi a dalšímu promýšlení:

1. **Někteří lidé říkají, že kněží (nebo biskupové, včetně papeže) by neměli manželům „lézt do ložnice“.** Proč myslíte, že to tvrdí? Co takové tvrzení podle vás znamená? Souhlasíte s ním?
2. **Je něco, s čím z učení církve o manželství a sexualitě nesouhlasíte?** Proč si myslíte, že tak církev učí? Seznámili jste se opravdu dobře s argumenty, které pro to uvádí?
3. **Měl by podle vás celibátní kněz vůbec někdy hovořit o manželství nebo sexu?** Neměl by tento úkol úplně přenechat těm, kdo žijí v manželství? Proč ano? Proč ne?
4. **Může být kněz pro manžele požeháním?** Čím kněz může manželům pomoci, aby žili dobře své povolání?
5. **Měl by se podle vás papež vyjadřovat k otázkám, které souvisejí s manželstvím a sexuální etikou?** Má v této oblasti nějakou zvláštní autoritu?
6. **Může nám dnes Bible něco podstatného říci o povolání k manželství, o sexu a o tom, co je opravdová láska?** Neobsahuje jen soubor dobově podmíněných představ a norem?

Doporučené knihy

katolických kněží a biskupů o lásce, manželství a sexu:

- **Wojtyła, K.: Před zlatníkovým krámkem. Paulínky, Praha 2014.**
Velmi krásná a hluboká divadelní hra, která pojednává o příběhu lásky tří párů. Opravdu stojí za přečtení. Možná vás překvapí, co všechno může biskup vědět o manželské lásce.
- **Jan Pavel II.: Teologie těla. Paulínky, Praha 2012.**
Poměrně náročná četba. Ale v češtině máme i tři další knihy, které papežovo poselství podávají srozumitelně a přístupně (viz <http://teologietela.paulinky.cz/Teologie-tela/Literatura-v-cestine>)
- **Benedikt XVI.: Myšlenky o rodině. Paulínky, Praha 2010.**
Ochutnávka toho nejlepšího, co Svatý otec napsal o manželství a rodině.
- **Vella, E.: Výstup na horu manželství, Karmelitánské nakl., Kostelní Vydří 2014.**
Knížka napsaná velmi srozumitelně, lidsky, prakticky.
- **Grün, A.: Svátost manželství. Karmelitánské nakl., Kostelní Vydří 2010.**
Útlá knížka, která se zaměřuje na svatební liturgii.
- **Caffarel, H.: Manželství – cesta k Bohu. Matice cyrilometodějská, Olomouc 2010.**
Velmi hluboké a krásné úvahy o Božím plánu s manželstvím. Autor vychází ze své bohaté zkušenosti s doprovázením manželských párů. Je proto velmi realistický.
- **Knotz, K.: Sex, ako ho nepoznáte. Familiaris: Pezinok 2010.**
Populární polský kněz píše velmi otevřeně a realisticky o radostech a starostech manželského sexu.

Internetové odkazy:

1. **Teologie těla – Povolání k lásce:** <http://teologietela.paulinky.cz/>
2. **Katecheze papeže Františka o manželství a rodině:**
<http://www.radiovaticana.cz/podrubrika.php4?id=2>
3. **Kde hledat české dokumenty církve o manželství, rodině a sexualitě:**
<http://teologietela.paulinky.cz/dokumenty/Kde-hledat-dokumenty-o-rodine-knezstvi-a-panenstvi>

Doplňující texty:

1. Kněz – prorok lásky Ženicha

- **Láska Ženicha** – uvěřit jí, zakusit ji, nechat se jí proniknout, dát ji poznat druhým – což to není v „popisu práce“ kněze? Ona projasňuje náš život. Je zdrojem naší naděje. Vždyť našim cílem je nebeská svatební hostina.
- Církev má odvážně, vytrvale a s láskou **hlásat** Boží plán s manželstvím a rodinou, nabízet snoubencům a manželům **duchovní i praktickou pomoc** a neúnavně přinášet poselství o Božím **milosrdenství**. Hlásání, pomoc, milosrdenství – to je náplň poslání církve v péči o manžele a rodiny.

2. Karol Wojtyła: Láska a odpovědnost

Úryvek z úvodu Wojtylovy knihy *Láska a odpovědnost*, kde autor odpovídá na námitku, jak může kněz vůbec psát o manželství a sexuální etice, když v manželství nežije.

Úvod k I. polskému vydání (1960)¹

Existuje názor, že o manželství mohou hovořit pouze lidé žijící v manželství, a o lásce mezi mužem a ženou pouze ti, kteří ji prožívají. Tento názor požaduje osobní a bezprostřední zkušenost jako základ pro to, aby se někdo mohl k této oblasti vyjadřovat. Proto kněží, řeholníci a lidé žijící v celibátu k tématům lásky a manželství nemají co říci. Nicméně i oni často o těchto tématech hovoří a píší. Nedostatek vlastní osobní zkušenosti jim v tom nebrání proto, že mají velmi bohaté zkušenosti, které vyplývají z jejich pastorační činnosti. Při ní se totiž velmi často v různých momentech či situacích setkávají právě s těmito problémy, takže si na základě toho vytvářejí jistou zkušenost, nepochybně nepřímou a „cizí“, ale současně mnohem širší. Právě množství informací z této oblasti je o to více vybízí k obecnějším úvahám a hledání syntézy.

Takto vznikla i tato knížka. Nejedná se o výklad doktríny. Je naopak především plodem neustálé konfrontace doktríny se životem (právě v tom spočívá práce duchovního pastýře). Doktrína – nauka církve – se v oblasti „sexuální“ morálky opírá o evangelium, jehož výpovědi o tomto tématu jsou stručné a současně dostačující. Je až s podivem, že na základě tak malého množství výroků je možné vybudovat tak kompletní systém. Očividně se týkají neuralgických bodů problému, centrálních bodů, které jsou určující pro celou řadu morálních zásad a norem. Stačí mít k dispozici několik textů: Mt 5,27-28; Mt 19,1-13; Mk 10,1-12; Lk 20,27-35; a Jan 8,1-11; 1 Kor 7 (celý); Ef 5,22-23 – abychom si udělali jasný názor na dané téma. V této knížce (která nepředstavuje nějakou exegetickou studii) navazujeme právě na těchto několik nejdůležitějších tvrzení.

I když je samo sestavení norem katolické etiky v oblasti „sexuální“ morálky snadné, každým krokem vyvstává potřeba jejich zdůvodnění. Tyto normy totiž častokrát narážejí na odpor, možná více v praxi než v teorii, a duchovní pastýř, který se především potýká s praxí, musí pro ně hledat zdůvodnění. Jeho úlohou totiž není jen přikazovat či zakazovat, ale odůvodňovat, vysvětlovat a objasňovat.

---

¹ Přeloženo z polského originálu s přihlédnutím ke slovenskému a anglickému překladu. [P. Karel Skočovský]